

Bruxelles, 6. siječnja 2023.
(OR. en)

5038/23

ECOFIN 8
UEM 7
SOC 2
EMPL 1

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023. – nacrt zaključaka Vijeća

Za delegacije se u prilogu nalazi Nacrt zaključaka Vijeća o Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2023. koje je 10. i 11. siječnja 2023. pripremio Gospodarski i financijski odbor.

IZVJEŠĆE O MEHANIZMU UPOZORAVANJA ZA 2023.

– Nacrt zaključaka Vijeća ECOFIN –

Vijeće (ECOFIN):

1. PRIMJEĆUJE da se gospodarstvo EU-a 2021. i 2022. nastavilo snažno oporavljati nakon pandemije zahvaljujući brzom političkom djelovanju na nacionalnoj razini, razini EU-a i razini europodručja te unatoč gospodarskim posljedicama agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, uz izbjegavanje najnepovoljnijih scenarija. Međutim, pritisci visokih cijena energije, smanjenje kupovne moći kućanstava, slabije vanjsko okružno i stroži uvjeti financiranja sve su istaknutiji, a ulaskom u 2023., gospodarska aktivnost usporava. POTVRĐUJE da je tržište rada i dalje otporno. UVIĐA da su nesigurnosti velike, posebno u vezi s trajanjem energetske krize. ISTIČE da pogoršanje gospodarskih uvjeta povećava slabosti i rizike povezane s makroekonomskim neravnotežama, uključujući moguće nove neravnoteže.
2. ISTIČE da je za opću uspješnost europodručja i EU-a potrebna kontinuirana bliska koordinacija odgovora politika kako bi se ublažio učinak visokih cijena energije. NAGLAŠAVA da nekoordinirane mjere mogu dovesti do učinka prelijevanja među državama članicama, a posebno u europodručju, te da bi mogle ugroziti jednake uvjete, dovesti do povećanja razlika i povećati heterogeni učinak energetske krize.
3. NAGLAŠAVA važnost nastavka provedbe postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže pri ranom utvrđivanju, sprečavanju i ispravljanju neravnoteža koje otežavaju pravilno funkcioniranje gospodarstava država članica, ekonomske i monetarne unije ili gospodarstva Europske unije u cjelini. POZDRAVLJA Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023., kojim se otvara dvanaesti godišnji ciklus postupka zbog makroekonomskih neravnoteža.

4. OPĆENITO SE SLAŽE s procjenom Izvješća o mehanizmu upozoravanja u pogledu razvoja makroekonomskih neravnoteža u EU-u i unutar europodručja te novih rizika. POZDRAVLJA činjenicu da se, prije pogoršanja gospodarskih uvjeta, smanjenje privatnog i javnog duga s visokih razina nastavilo u mnogim državama članicama nakon što je pandemija prekinula prilagodbu i povećala udjele duga. PRIMA NA ZNANJE predviđanje da će rast nominalnog BDP-a doprinijeti smanjenju udjela duga 2022. i 2023. UVAŽAVA očekivanje da će gospodarsko okruženje koje se brzo mijenja i stroži uvjeti financiranja dodatno opteretiti privatni i javni dug.
5. NAPOMINJE da su 2021. stanja tekućih računa većine država članica ponovno bila blizu stanja prije pandemije bolesti COVID-19, što se odrazilo i u povećanju suficita tekućeg računa europodručja. NAGLAŠAVA da su se 2022. salda tekućih računa, uključujući suficit tekućeg računa europodručja, znatno smanjila, prvenstveno zbog visokih cijena energije. POZDRAVLJA očekivani povrat simetrične prilagodbe vanjskih pozicija unutar europodručja. PRIMA NA ZNANJE snažan rast jediničnih cijena rada u nekim državama članicama sa suficitom tekućeg računa.
6. PRIMJEĆUJE da se 2022. ubrzao rast plaća, ali ne i produktivnost, što je povećalo pritiske na troškovnu konkurentnost. POTVRĐUJE da se zbog visoke inflacije smanjuje realni raspoloživi dohodak kućanstava. NAPOMINJE kako je moguće da se u nekim državama članicama razvijaju sekundarni učinci. PREPOZNAJE ČINJENICU da su stope inflacije visoke i da se znatno razlikuju među državama članicama, što bi moglo neravnomjerno utjecati na realne efektivne tečajne stope s učinkom na konkurentnost, posebno unutar europodručja.
7. PRIMA NA ZNANJE kontinuirano smanjenje neprihodonosnih kredita i oporavak profitabilnosti banaka, ali UVIĐA da pogoršanje gospodarskih uvjeta može negativno utjecati na kvalitetu imovine i profitabilnost banaka. PRIMJEĆUJE da se u nekim državama članicama 2021. i početkom 2022. rast cijena stambenih nekretnina dodatno ubrzao te da se očekuje da će cijene postati umjerene povećanjem kamatnih stopa i smanjenjem realnog raspoloživog dohotka kućanstava; UVAŽA činjenicu da se ta umjerenost postupno postiže u mnogim, ali ne svim, državama članicama EU-a. UVIĐA da sve veće kamatne stope utječu na sposobnost kućanstava da otplaćuju hipoteke.

8. POZDRAVLJA visokokvalitetnu analizu u Izvješću o mehanizmu upozoravanja, uključujući naglasak na procjeni mogućeg razvoja rizika za makroekonomsku stabilnost usmjerenu na budućnost. PRIMJEĆUJE povećanu vidljivost dimenzija EU-a i europodručja u navedenom izvješću.
9. PRIMA NA ZNANJE namjeru Komisije da provede detaljna preispitivanja za deset država članica u kojima su 2022. zabilježene neravnoteže ili prekomjerne neravnoteže te za dodatnih sedam država članica s posebnim rizikom od novih neravnoteža koje nastaju. POZDRAVLJA planiranu pripremu detaljnih tematskih procjena kretanja na tržištu stambenih nekretnina, dinamike konkurentnosti te vanjske održivosti i bilanci, koje bi trebale poslužiti kao temelj za pripremu detaljnih preispitivanja za pojedine zemlje
10. ISTIČE važnost postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže u koordinaciji gospodarske politike EU-a i NAGLAŠAVA potrebu za osiguravanjem transparentnosti i multilateralnog nadzora. POZIVA na pomno praćenje postojećih i potencijalnih novih neravnoteža te na pravodobni odgovor politika, uključujući provedbu relevantnih reformi kako se preporučuje u preporukama za pojedine zemlje u kontekstu europskog semestra i navodi u planovima za oporavak i otpornost. ISTIČE da se sprečavanjem i ispravljanjem makroekonomskih neravnoteža povećava sposobnost država članica za odgovor na šokove i podupire gospodarska konvergencija. NAGLAŠAVA da smanjenje svih neravnoteža dovodi do pozitivnog učinka prelijevanja diljem europodručja i EU-a.
11. NAPOMINJE da je Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023. u skladu s prijedlogom Komisije o budućnosti nadzora makroekonomskih neravnoteža iznesenim u kontekstu preispitivanja gospodarskog upravljanja EU-a, posebno s većom preventivnom ulogom postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže u okružju obilježenom novim rizicima. ISTIČE potrebu za temeljitim i brzim razmatranjima o gospodarskom upravljanju, među ostalim postupku u slučaju makroekonomske neravnoteže i njegovoj povezanosti s drugim područjima nadzora relevantnima za EU.